

3 sz.
irattartóba
1955. IV. hó
napján

Tartalomjegyzék
Előterjesztés

I. 26. 88

a Minisztertanácshoz,

az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet tervezete tárgyában.

Az ujitási és találmányi ügyek intézésének másfél évvel ezelőtt történt szabályozása óta bekövetkezett fejlődés - figyelemmel az új szakasz politikájának célkitűzéseire is, - új jogszabály kiadását teszi szükségessé.

A megváltozott viszonyoknak megfelelően az ujitókat elsősorban a termelés minőségi problémáinak megoldására kell serkenteni. A jövőben nemcsak olyan feladatterveket kell az ujitók elé tüzni, amelyeknek megoldása csak a megvalósító vállalatban belül eredményez önköltségcsökkenést, hanem olyanokat is, amelyeknek megoldása a megvalósító vállalat által előállított termékek minőségének meghatározott mértékű megjavítása által a továbbfeldolgozó vállalatoknál önköltségcsökkenést, vagy anyagmegtakarítást, illetőleg a termelékenység-emelkedését is jelenti.

Az ujitások bevezetése körüli nehézségeket az ösztönzés új módszereivel kell elhárítani. Ennek érdekében szükséges, hogy az ujitások megvalósításában közreműködőket díjazzák. A bevezetés elősegítése érdekében szükséges továbbá, hogy annak előfeltételeit a minisztériumok gazdasági munkájuk során fokozottabban biztosítsák.

Az ujitási díj-részeket kifizetése körül tapasztalt lazaságok megszüntetése céljából a díjelőleg folyósítását meg kell szigorítani.

Az ujitások népgazdasági eredményeit mérhetővé és a népgazdaság számára hasznosíthatóvá kell tenni. Ennek megfelelően ki kell alakítani a népgazdasági eredmények mérésének az eddigieknél egyszerűbb és pontosabb módszereit.

A fenti elveknek megfelelően az új minisztertanácsi rendelettervezet a jelenlegi szabályok továbbfejlesztéseként - a tervezet szakaszainak sorrendjében - a következő főbb változtatásokat tartalmazza:

Magyar Országos
Levéltár

XIX-A-83-b-00187

- 1./ A minőségi követelmény fokozottabb biztosítása céljából kimondja a tervezet, hogy ujtásként csak az olyan javaslatot lehet elfogadni, amely a minőséget javítja, vagy legalább nem rontja. Különösen indokolt esetben nagyjelentőségű ujtás esetén a miniszter, egyéb ujtás esetén pedig az iparági igazgató engedélyezheti a minőségromlást eredményező ujtás bevezetését. /1.§/1/ bek. és /3/ bek. c./ pont/
- 2./ Szükséges a munkaköri kötelesség kérdésének szabatosabb rendezése. Ezek szerint a vezetőknek, helyetteseknek, a főérnököknek, és főkönyvelőknek, továbbá az irányító szerv szakelődjának és a nála magasabb beosztásban dolgozónak hivatalból kötelessége a munkaterületével összefüggő olyan megoldások javasolása, amelyek iparági viszonylatban már alkalmazva vannak. Ugyancsak teljes mértékben munkaköri kötelessége az alkalmazó szerv munkaprogramjában szereplő feladatokkal összefüggő javaslatok megtétele a kutatóknak, tervezőknek. /1.§ /4/ és /5/ bek./
- 3./ Az ügyviteli ésszerűsítés, mint az ujtásnak egyik külön faja, megszűnik. Az ügyviteli ésszerűsítésnek, mint az ujtások egyik külön kategóriájának a megszüntetése azért indokolt, mert ebben a körben jelentkeztek a legkevésbé értékes, inkább a minőséget rontó és főleg munkakörből folyóan kötelességszerűen elvárható javaslatok. Ha azonban az ügyvitellel kapcsolatos javaslat mérhető és bizonylat-tal igazolható népgazdasági eredményt hoz, a javaslatot műszaki ~~ésszerűsítés~~ ~~ésszerűsítés~~ként, illetőleg termelési ésszerűsítésként kell kezelni. /1.§/3/ bek.d./ pont./
- 4./ Az eddigi szabályozással szemben az ujtás szerzőjének nem azt kell tekinteni, aki a javaslatot a megvalósításra illetékes szervhez először nyújtja be, hanem azt, akinek javaslatára - az ellenkező bizonyításáig - az illetékes szerv az ujtást megvalósítja. Ugyanakkor azonos javaslatok esetében a korábban beérkezett javaslat elsőbbségét biztosítani kell.
- 5./ Az eddigi jogbizonytalanság megszüntetése céljából meg kell határozni a nagyjelentőségű ujtás fogalmát, továbbá a kiváló ujtói oklevél kiadása körül irányadó szempontokat. /5.§/2/ bek./
- 6./ A jelenlegi szabályozás szerint az ujtói díj a javaslat üzemszerű megvalósításától számított egy éven belül jelentkező népgazdasági eredmény alapján jár. Minthogy tapasztalat szerint az ujtás teljes

mértékben csak később fejlődik fel, az ujitó szempontjából szükséges, de a népgazdaságnak is érdekében áll, hogy a javaslattevő díját annak az évnek a népgazdasági eredménye alapján állapítsák meg, amely az ujitás megvalósítását követő 2 év alatt a nagyobb népgazdasági eredményt adja. /7.§/2/ bek./

7./ Az eddigi tapasztalatok alapján szükségesnek mutatkozik a népgazdasági eredmény megállapítása körül követendő főbb irányelveknek minisztertanácsi rendeletben történő szabályozása, továbbá annak kimondása, hogy az elszámolással kapcsolatos részletes irányelveket a pénzügyminiszter a SzOT elnökségével és az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben állapítja meg. A miniszterek a részletes irányelvek alapján minisztériumuk szakmai sajátosságának megfelelő rendeletet adnak ki. /7.§/5/ és /6/ bek./

8./ Ha az ujitás megvalósítása az egyéb népgazdasági eredményen felül jelentős minőségjavulást is eredményez, a skála szerint járó ujitási díjat 40%-kal fel kell emelni. /8.§/2/ bek./

9./ Ha az ujitás megvalósítása a minőségjavuláson felül anyagmegtakarítást is eredményez, az ujitási díjnak az anyagmegtakarítás után járó részét 30%-kal fel kell emelni. /8.§/3/ bek./

10./ Az eddigi szabályozástól eltérően, ha az ujitást tapasztalatcseré során átvesznek, nem az első megvalósítástól számított 1 éven belül, hanem 2 éven belül történt elfogadás biztosítja a tapasztalatcseré díjat. /8.§/6/ bek./

11./ Bészleges munkaköri köteleesség fennforgása címén az ujitási díj 50%-ánál nagyobb mértékű leszállításnak helye nincs. /8.§/9/ bek./

12./ Az ujitási díjrészletek kifizetése körül tapasztalt lazaságok megszüntetése céljából az ujitási díj első részletét /200-800 Ft-ig terjedő összeget/ csak a javaslat üzemszerű megvalósítása után lehet folyósítani /9.§/2/ bek./

13./ Az eszmei alapon történő díjkifizetés aránya az utókalkulált népgazdasági eredmény alapján megállapított díjkifizetéshez képest egészszégtelenül eltolódott /75%:25%/. Ebben nagy része volt annak, hogy eddig az eszmei díjak kifizetése rövidebb adó alatt történt meg,

mint a kalkulációs alapon kiszámított díjaké. Kivánatos, hogy a kalkulációs alapon történő díjkifizetések aránya lényegesen megjavuljon. Ezért az eszmei díjnak első részletét is csak a megvalósítás után lehet folyósítani. A második díjrészlet az üzemszerű megvalósítástól számított 3 hónap letelte után, az utolsó díjrészlet pedig a megvalósítástól számított 1 év letelte után esedékes. /9.§/3/ bek./

14./ Ha az ujitás népgazdasági eredménye a megvalósítástól számított 1 éven belül állapítható meg, eszmei díjat kell folyósítani az erre vonatkozóan megállapított szabályok szerint. /9.§/5/ bek./

15./ Az ujitási díj áthárításával kapcsolatos vitákban a közös felettes szerv, ilyenek hiányában az Országos Találmányi Hivatal dönt. /10.§/4/ bek./

16./ A műszaki normák készítéséről és kezeléséről szóló 32/1952. /IV.22./ M.T. sz. rendelet az ujitást önként átvevők normakedvezményét megszüntette. A tapasztalatok azt mutatták, hogy ez az intézkedés az ujitások elterjedésének komoly akadályává vált. Ezért szükséges az önként átvevők részére 2 hónapig biztosítani a változatlan normakedvezményt. /11.§/

17./ Az ujitások megvalósításának előmozdítása céljából szükséges a megvalósításban közreműködők díjazása. /12.§/

18./ Az eddig tapasztalt funkcionális megszüntetése céljából a tervezet kimondja, hogy az ujitásokkal kapcsolatos feladatok a gazdasági munka szervezés részét képezik. Az ujitások bevezetésének előfeltételeit a tervekben kell biztosítani. /13.§/1/ bek./

19./ Az 500 főt meghaladó létszámú vállalatoknál indokolt függetlenített ujitási előadó beállítása, kivételes esetben azonban a miniszter a SZOT elnökségével és az OTH elnökével egyetértésben megállapíthat a fenti létszámtól eltérő létszámhatárt is. /14.§/1/ bek./

20./ A vállalatok igazgatóinak az ujitásokkal kapcsolatos feladatait a tervezet részletesebben és pontosabban határozza meg. A tapasztalatok alapján kívánatos a vállalatvezető hatáskörének kiterjesztése ujitások kísérleti költségeinek 20.000 Ft-ig terjedő engedélye-
/15.§/

- 21./ Az irányító szerveknek az újításokkal kapcsolatos feladatait a tervezet az eddiginél ugyancsak részletesebben határozza meg. /16.§
- 22./ A minisztériumi termelési /gazdasági/ főosztály /igazgatóság/ vezetője köteles az iparági újítási feladatterv kidolgozásáról és annak a vállalati feladattervekbe való beépítéséről gondoskodni. Biztosítani köteles az újítások tervszerű bevezetését és annak előfeltételeit is. Gondoskodik továbbá a vállalati feladattervekbe felvett, de a tervidőszak alatt még nem oldott feladatok megoldásáról, szükség esetén pályázatok kiírása, illetőleg a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének és a Magyar Tudományos Akadémiának bevonása útján. A vezető állapítja meg a 25.000 Ft-on felüli újítási díjat is. /17.§/
- 23./ A miniszter gondoskodik az újítások bevezetéséhez szükséges előfeltételeknek tervekben való biztosításáról és az újítások eredmények a tervekben való érvényesítéséről. Személyi felelősök kijelölése mellett gondoskodik a nagyjelentőségű javaslatok bevezetéséről, ellenőrzi azok megvalósítását és a tapasztalatcsorét, továbbá azt, hogy a minisztérium illetékes szervei az újítások bevezetéséhez szükséges előfeltételeket biztosítsák és végül jóváhagyja a 25.000 Ft-on felüli újítási díjakat. /18.§/1/ bek./
- 24./ Az OTH képviselője a minisztériumi újítási döntőbizottságban eddig is csak tanácskozási joggal vett részt. A minisztérium önállóságát és felelősségvállalását jobban biztosítja, ha az Országos Találmányi Hivatal ilyen irányú részvétele megszűnik. A döntőbizottság határozatát csak a miniszter változtathatja meg. /18.§/3/ bek./
- 25./ A minisztérium műszaki tanácsának rendszeresen kell foglalkozni a nagyjelentőségű javaslatok megvalósításával. Az ilyen ülésekre az OTH képviselőjét meg kell hívni. /18.§/4/ bek./
- 26./ Az újítómozgalom propagandájával kapcsolatos állami feladatokat saját területén a minisztérium látja el. /18.§/5/ bek./
- 27./ Az OTH feladatainak megállapításánál azt az irányelvet kell szem előtt tartani, hogy a minisztériumok által véglegesen eldönthető díjazási és egyéb vitás kérdésekben nem helyes az OTH-nak a miniszter felett hatáskört biztosítani. Az ilyen korábbi hatáskör ugyanis a

minisztériumok felelősségvállalását csökkentette és nem ösztönözte őket arra, hogy az ujitómozgalomnak a saját területükön valóban gazdasági legyenek. Ezért az OTH mellett szervezett ujitási döntőbizottság megszűnik e ugyancsak megszűnik az OTH mellett a 335/18/1950.N. határozat alapján működő díjazási bizottság is, amely a 25.000 Ft-on feüli díjakat hagyta jóvá. Ez utóbbiakkal kapcsolatban azonban a minisztérium köteles döntése előtt az OTH szakvéleményét kikérni az egységes országos gyakorlat biztosítása céljából. Ezenkívül az ilyen magas díjak kifizetését csak a miniszter személyes jóváhagyásával lehet kifizetni. Az OTH a rendelet végrehajtásának ellenőrzése során - amennyiben hiányosságokat tapasztal - a minisztérium döntéseivel kapcsolatban joga van véleményes javaslattal fordulni a miniszterhez, szűkeég esetén a Minisztertanácshoz. /19.§./

28./ Az ujitónak ujitási javaslata bejelentésekor a lehetőség szerint meg kell jelölnie a javaslata által elérhető népgazdasági eredményt és a javaslat megvalósításának előfeltételeit /21.§/1/ bek./

29./ Munkavédelemmel, illetőleg balesetelhárítással kapcsolatos javaslat tárgyában hozott határozathozatal előtt a munkavédelmi felelőst, az ilyen javaslat díjazásának megállapítása előtt pedig a szak-szervezetet meg kell hallgatni. /15.§/1/ bek. c./ pont és 24.§/7/ bek.

30./ A műszaki színvonal emelése és az esetleg felesleges munkák kiküszöbölése érdekében kísérletet csak a főmérnök, vagy az illetékes tervezőintézet által jóváhagyott műszaki rajz, illetve szabatos műszaki leírás alapján lehet lefolytatni. Sorozatgyártás alapjául szolgáló prototípust pedig csak az illetékes tervező intézet által jóváhagyott műszaki rajz alapján lehet elkészíteni. /25.§/3/ és /5/ bek./

31./ Ha a kísérleti költségeket eredetileg 20.000 Ft-os nagyságrendben állapították meg és a kísérletezés folyamán derül ki, hogy a tényleges költségek ezt az értékhatárt meghaladják, a kísérletet csak a felettes szerv engedélye alapján szabad tovább folytatni. /25.§/4/ bek.

32./ Az ujitások megvalósításának meggyorsítása céljából az illetékes miniszterek kötelesek a tervezőintézetek teljesítőképeségének általuk meghatározandó hányadát ujitások műszaki rajzának elkészítésére fenntartani, kísérletek lefolytatásával, illetőleg prototípus elkészí-

tásával indokolt esetben kisipari termelő szövetkezetet is meg lehet bízni. /25.§/6/ és /7/ bek./

33./ A Szakszervezetek Országos Tanácsa állapítja meg azoknak a szakszervezeti szervezeteknek a feladatait, amelyek az ujitómozgalom és ügyintézés társadalmi ellenőrzését végzik. /27.§/

34./ Az ujitási feladattervekbe fel kell venni azokat a feladatokat is, amelyeket a vállalat termékeit továbbfeldolgozó vállalatok a termékek minőségének megjavításával kapcsolatban, továbbá a felettes szervek tűznek ki, ha azokat a vállalat hivatalból nem tudja megoldani. A feladattervbe fel kell tüntetni a megoldás esetén előre várható népgazdasági eredményt is. /28.§/1/ bek./

35./ Az 1079/1954. /IX.30./ sz.M.T. határozat rendelkezéseinek megfelelően az ujitások kísérletezési és bevezetési költségeire a beralap 1%-át kitevő összegben külön keretet kell biztosítani. E keret terhére történő beruházások mentesek a beruházások számára egyébként megállapított korlátozások alól, a keret terhére történő kifizetések nem tartoznak a beralap keretébe, a keretből az ujitás kivitelezésében kitűnt dolgozók részére jutalom folyósítható. /31.§ /1-4/ bek./

36./ Az ujitómozgalom fejlesztésével kapcsolatos költségek fedezetére az 1%-os keretnek legfeljebb 10%-át lehet felhasználni. Ezt meghaladó összeg csak a felettes szerv engedélye alapján használható fel. /31.§/8/ bek./

37./ A vállalatok az 1%-os keretnek a naptári negyedéven belül fel nem használt részét a felügyeletet gyakorló minisztérium részére kötelesek átutalni. Ezt az összeget a minisztérium ujitások megvalósítási költségeinek fedezetére használja fel. /31.§/9/ bek./

38./ Ujitások kivitelezése céljából felhasznált túlórák a vállalat túlórákeretét nem terhelik. /31.§/10/ bek./

39./ Az Országos Találmányi Hivatalnak a tapasztalatcserével kapcsolatos hatásköre megszűnik, miután ez lényegében csak mechanikus és adminisztrációs-lebonyolítási feladatokat jelentett. /32.§/

40./ A felmerült tapasztalatok alapján szükségessé vált annak ki-

kondása, hogy az állam által elfogadott találmány külföldi értékesítése esetén az értékesítés tiszta hasznából a feltalálót a találmány jelentőségéhez mért részesedés illeti meg. /39.§/3/ bek./

41./ A kialakult gyakorlatot rögzíti a tervezet, amikor kimondja, hogy a feltalálói díjat sem munkaköri kötelezettség részleges fennforrása címen, sem pedig azon a címen nem lehet leszállékolni, hogy a javaslat jelentősége a megvalósítás által elért népgazdasági eredménnyel nem áll arányban. /39.§/9/ bek./

42./ A Találmányi Döntőbizottság ülésein szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. /48.§/3/ bek./

43./ Ha az újításként elfogadott újítási javaslatra az Országos Találmányi Hivatal a szerzői tanúsítvány kiadását megtagadja, az eddigi szabályozás szerint a szabadalmi oltalom megszerzése esetén az oltalom az államot a bejelentés-tárgyának használatában nem gátolta, a felhasználó szervnek csak újítási díjat kellett fizetni. Ha a rendelkezés méltánytalan a feltalálóra, hiszen szabadalmazott találmánynak használatáról van szó, ezért indokolt annak kimondása, hogy ilyen esetben a feltalálót nem újítói díj, hanem 2 éven keresztül feltalálói díj illeti meg. /48.§/2/ bek./

44./ A 2011/6/1954. sz. H.T. határozat rendelkezéseinek megfelelően a tervezet kimondja, hogy az állam és az állami szerv, továbbá az állami vállalat tulajdonában lévő szabadalmak után évi illetéket nem fizet. /54.§/4/ bek./

45./ A miniszterek által kiadandó végrehajtási utasításokat a miniszterek a Szakszervezetek Országos Tanácsa elnökségével egyetértésben adják ki. /55.§/1/ bek./

J. P. ...

Magyar Országos Levéltár

XIX-A-83-b

Könnyűipari és Lakosságellátási Osztály.

LEHAKVA:
.....sz.
irattérben
1953. hó
.....napján

Szám: 00120/TÜK/117/Sd/Kné

00187.

É s z r e v é t e l e k

"Az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet tervezete" tárgyú minisztertanácsi előterjesztéshez.

Az Országos Találmányi Hivatal által benyújtott előterjesztéssel általánosságban egyetértek.

Egyes pontjaival kapcsolatosan az alábbi észrevételeket teszem.

ad. 4. §. 8. pont. E pontban foglaltak ellentétesek a 4. §. 7. pontjában megállapítottakkal - mely az ujitó kötelességévé teszi a közreműködést a javasolt ujitás megvalósításánál-.
E pontot javasolom törölni.

ad. 5. §. 2/a pont. A meghatározás nem egyértelmű az 5. §. 2/b. pontjával, mert egyszer a népgazdaság számára jelentkező megtakarítást, mászor az ujitás szerzőinek a díjazását veszi figyelembe az ujitó oklevél kiadásánál.

Egyértelműen az ujitás szerzőinek járó ujitási díj összegétől kell függővé tenni és ennek alapján megváltoztatni ".....ha a részére megállapított ujitási díjak összege a 10.000 Ft-ot eléri".

ad. 12. §. 1 pont. A benyújtott rendelet egyik legfontosabb pontja, mely a jelentős ujitások bevezetését véleményem szerint nagymértékben előfogja segíteni és érdekelté fogja tenni az üzemek dolgozóit jelentős ujitások bevezetésében.

A bevezetésben való közreműködésért azonban az ujitó maga nem jutalmazható külön, véleményem szerint helytelen lenne és különben is ellentétben áll a 4. §. 7. pontjával, mely kötelezően előírja az ujitó részvételét a bevezetésben.

ad. 26. §. E paragrafus 1-2-3 pontjai nagyon le egyszerűsítik az ujitásokkal kapcsolatos vitás kérdések jogorvoslatát. Véleményem szerint feltétlenül ki kell egészíteni, " az általános érdekű elvi és jogi kérdések eldöntésére az Országos Találmányi Hivatal mellett Ujitási Döntő Bizottságot kell szervezni.

Ennek elnökét és 1 tagját az Országos Találmányi Hivatal elnöke jelöli ki.

A bizottságba szavazati joggal meg kell hívni a Szakszervezetek Országos Tanácsának képviselőjét, az ujitás tárgyaként illetékes szakszervezet és minisztérium képviselőjét.

A tanácskozási joggal szakértőket is meg lehet hívni.

A bizottság határozatát szótöbbséggel hozza, szavazat egyenlőség esetében az elnök dönt."

ad.3.§.4.pont. Nem világos, mert a 12 §. 1. pontja értelmében az ujitás bevezetésében, illetve kivitelezésében résztvevő dolgozók az ujitás díjának 50 %-áig jutalmazva lesznek.

Ennek értelmében e pontot vagy törölni kell, vagy ki kell mondani, hogy az a dolgozó aki a 12.§. 1. pontja szerint ujitási díjban részesült e pont alapján nem jutalmazható.

B u d a p e s t, 1955. február 22.

/: Sásdi István :/

Bér- és Munkaügyi osztály.

Tárgy: Az ujitásokról és találmányokról szóló rendelettervezet.

00184

255
LERAKVA:
3 sz.
Irattartóba
195. hó
Napján

Farkas Károly elvtársnak,
Anyag- és Termék Titkárság,
Házban.

Az ujitásokról és találmányokról szóló rendelettervezettel nem értek egyet, mert

a./ a tervezet az ujitási díjak összegét a jelenlegi ujitási díjak összegéhez viszonyítva lényegesen fel kívánja emelni. Az emelés mértéke - számításaink szerint - kb. évi 20-30 millió forint. Az emelés nagyrészt indokolatlannak tartom, s az erre vonatkozó megjegyzéseimet az egyes §-okkal kapcsolatban teszem meg.

b./ A tervezet túl hosszú és sok végrehajtási utasításba való rendelkezést tartalmaz. Ez vonatkozik különösen a 15-25. § és a 30-32. §-ban foglalt rendelkezésekre.

Az egyes §-okhoz a következő észrevételeket teszem:

1./ Az 1. § /3/ bekezdés c/ pontjához és a 8. § /10/ bekezdéséhez:

Helytelennek tartom minisztertanácsi rendeletbe megengedni az ujitási esetén minőségromlás lehetőségét, mert ez apolitikus és fejlődésellenes. Ha szükséges és hasznos a népgazdaság számára egy minőségromlással járó ujitás bevezetése, azt a miniszter esetenként engedélyezze, de minisztertanácsi rendelet e kérdést ne szabályozza.

2./ A 3. § /2/ bekezdés második mondata helyébe a következő szöveget javaslom:

"Társszerzőnek nemcsak az együtt dolgozó ujitók, hanem mindazok a személyek elismerhetők, akik a javaslat megoldását alkotó tevékenységükkel előbbrevítették."

3./ Az 5. § /3/ bekezdéséhez:

Szerintem az ujitásoknak a munkakönyvben történő feljegyzése csupán felesleges adminisztrációt jelent.

4./ A 7. § /2/ bekezdéséhez:

Ez a rendelkezés csak feleslegesen elhuzza az ujitási díj kifizetését. Szerintem elegendő lenne a régi ujitási rendeletben szereplő 1 éves határidő is.

Magyar Országos
Levéltár

XIX-A-83-b

5./ A 8. § /2/, /3/ és /10/ bekezdéséhez:

Ezen rendelkezések indokolatlan emelést jelentenek, szerintem a minőségjavítással, anyagmegtakarítással és egyéb különleges haszonnal járó ujitások esetén módja van az igazgatónak és a miniszternek az ujitókat külön jutalmazni a jutalmazási keret terhére.

6./ A 8. § /4/ bekezdéséhez:

Nem tartom indokoltnak, hogy termelési észszerűsítés esetén az ujitó csökkentett díjat kapjon, mert általában ezek a javaslatok kis költséggel viszonylag gyorsan nagyobb eredményt mutatnak, s a kidolgozásuk sem kerül kevesebb időbe, mint az egyéb ujitások kidolgozása.

7./ A 11. §-hoz:

Az ujitást önként átvevőknek a normakedvezmény visszaadását helytelennek tartom. Az ujitást önként átvevő normája addig ugysem csökken, amíg az ujitást kötelezően nem vezetik be. Az ujitás kötelező bevezetése után az ujitást önként átvevők a többi dolgozókhöz viszonyítva indokolatlan előnyhöz jutnának.

8./ A 12. §-hoz:

Külön bevezetési díj fizetése helytelen, mert

a./ a vállalat dolgozóinak kötelessége az ujitás bevezetésében való közreműködés. Ennek elmulasztása esetén a dolgozót kártérítési kötelezettség terheli, illetve súlyosabb esetekben fegyelmi vagy büntető eljárás lefolytatásának van helye.

b./ Az igazgató az ujitás bevezetésében közreműködőket jutalmazhatja.

9./ A 14. §-hoz:

"Munkavállaló" megjelölés helyett "dolgozó" megjelölést javaslom, mert a Munka Törvénykönyve is ezt a kifejezést alkalmazza.

10./ A 14. § /1/ bekezdéséhez:

Az igazgató jogkörét csorbitja, s emellett felesleges adminisztrációt jelent az, ha az igazgatónak az ujitási előadó áthelyezése esetén az ujitási szerveknek jelentést kell tennie.

11./ A 25. § /6/ bekezdéséhez és a 30. §-hoz:

Helytelennek tartom a kísérletezéssel foglalkozó műhelyek, üzemek, tervezőirodai kapacitások adminisztratív uton és előre való lekötését. Szerintem a megvalósítandó kísérletekhez mérten esetenként kell megbízni egyes üzemeket és tervezőirodákat kísérleti munkák kidolgozásával. A legtöbb esetben ugyanis a vállalati üzemfenntartó részek biztosítani tudják a kísérleti munkák elvégzését.

Kérem a tervezetnek a fenti szempontok alapján való átdolgozását.

Budapest, 1955. február 23.

J. János

Szász Márton
1955. február 25.

MINISZTERTANÁCS TITKÁRSÁGA

Terv- és Pénzügyi Osztály.

957
LERAKVA:
3 sz.
Iratartóba
195. h6
napján

SZIGORUAN TITKOS!

Készült 3 pld-ban.

187/Tük/65/Sné/NEné.

F e l j e g y z é s

Tárgy: Ujitásokról szóló új rendelet-tervezet.

Az ujitás fogalmi meghatározásánál javasolom egyértelműen kimondani, hogy az ujitás a minőséget nem ronthatja. Ugyanis a 3.pont c./ bekezdéséből világosan kitűnik a minőség romlásával járó ujitás elfogadásának körülménye.

A 4.pont, amely a munkaköri köteleességet tárgyalja iparági viszonylatban már alkalmazott ujitások tekintetében, véleményem szerint elmenthetően áll a 12.§. 2.pontjában felsoroltakkal, amennyiben az ujitás társszerzője a vállalat igazgatója, főmérnöke is lehet. Véleményem szerint egyértelműen kell alkalmazni a munkaköri kötelezettséget, függetlenül az ujitási díj nagyságától.

8.§. Ujitási díj mértéke.

Miután az elfogadott ujitás vállalati, iparági, illetve népgazdasági összeredményét számítják ki, az ujitási díj kifizetésénél szükségesnek tartom az anyagmegtakarítás, illetve minőségi megtakarítást eredményező ujitásnál a kiszámított díjat 30, illetve 40 %-kal felemelni. Amikor az ujitás tényleges hasznát kiszámítják, figyelembe veszik az összes javító körülményeket is, tehát egyszer ez a tétel már szerepel az ujitási díj mértékének megszabásánál.

8.§. 6.pont.

Javasolom felvenni az 5.pont a./ bekezdésében foglaltaknak megfelelően, hogy amennyiben továbbfeldolgozó vállalat vette át az ujitást, az ujitási díjból le kell venni a korábban figyelembevett megtakarítások érintésképességét. Tulajdonképpen tartom az ujitás átvételét javasoló személynek a 25 % ujitási díj kifizetését.

Miután az OTH feladatának jelentős részét helyesen a minisztériumokra decentralizáljuk - szükségesnek tartom, hogy az OTH létszámát ennek megfelelően csökkentésük le, illetve a meglévő létszámot minisztériumokhoz csoportosítsuk át.

B u d a p e s t, 1955. március 16.

Válasz esetén
kérjük az ügy-
iratszámra
hivatkozni

ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL

BUDAPEST, V., GÉZÁ-U. 2

TELEFON: 313-300

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 53

POSTAFIÓK 156

Válasz esetén
kérjük az ügy-
iratszámra
hivatkozni

F. V. I.

0011/5/TUK

Minisztertanács Titkárságának

Ügyiratszám:
0038/1955.

HIVATALBÓL	
3	B u d a p e s t
díjatalányozva	
Irattartóba	Országház
195	
MAGYARORSZÁG	

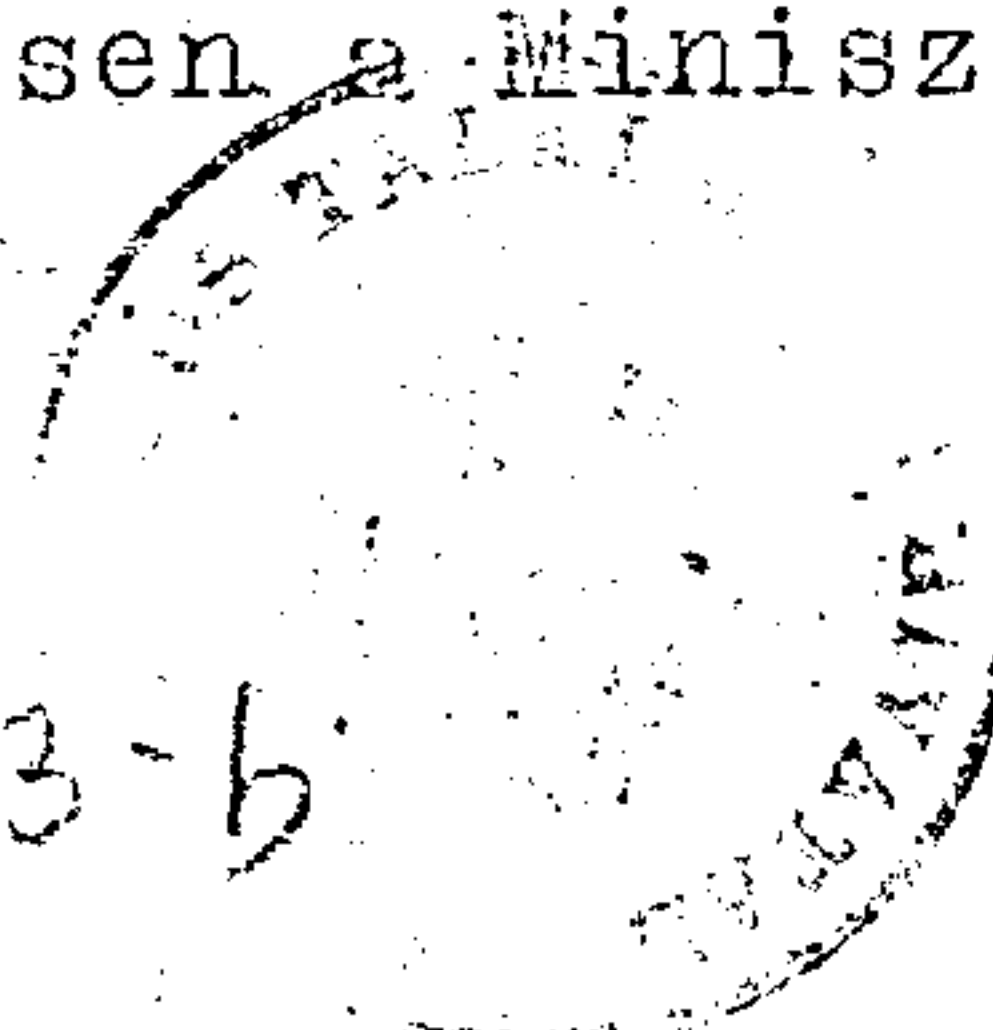
Hivatali szám (levelük jele és kelte):
Farkas Károly.

Ügyintéző:

Tárgy: Az újításokról és találmányokról Budapest, 1955. jun. 11.
szóló új rendelet tervezete.

Fenti tárgyú tervezetet 60 példányban csatoltan beterjeszttem. A tervezet, melyet a miniszterek és a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége véleményezett, emhez egy ízben már beterjesztést nyert. Minthogy azonban a Minisztertanács Titkárságának egyes osztályai a miniszteri észrevételek után különböző megjegyzésekkel éltek, a tervezetet újból átdolgoztuk és a minisztereknek, továbbá a Szakszervezetek Országos Tanácsa elnökének újból megküldtük. A mostani tervezet az összes észrevételeket magában foglalja, részben oly módon, hogy a tervbe azokat bedolgoztuk, részben pedig megjegyzés formájában. Kérem, hogy az ügyet sürgősen a Minisztertanács napirendjére kitűznie sziveskedjék.

Melléklet: 60.db.

Perédi Károly

Magyar Országos
Levéltár

XIX-A-83-b

Ipari Osztály.

Készült: 3 példányban.
Szám: 001145/TÜK/054/Sd/Sm.

*prosszator mezejek
1958. I. 20 p.*

É s z r e v é t e l

az Országos Találmányi Hivatal "Az újításokról és találmányokról szóló új rendelet tervezete" című előterjesztéséhez.

Az előterjesztéssel kapcsolatban véleményeimet már 1955. februárban, az előkészítés időpontjában megtettem.

Véleményeimet a jelen előterjesztésbe az Országos Találmányi Hivatal beoldozta. Ennek alapján a jelen előterjesztéssel egyet-értek.

B u d a p e s t, 1955. június 16.

/: Sásdi István :/

XIX-A-83-b

Magyar Országos
Levéltár

MINISZTERTANÁCS TITKÁRSÁGA.
Nehézipari Osztály.

VI. 22. 7. 4.

0010 TP

SZIGORUAN TITKOS!

Készült: 2 pl.

001145/TÜK/0040/H/HÉ.

*1 pl. selejtes
1955. I. 20. §.*

É s z r e v é t e l

"Az újításokról és találmányokról szóló új rendelet tervezete" tárgy anyaghoz.

A rendelet-tervezet I. rész I. fejezet 2. §-ának 5. pontjában a következő kitétel szerepel:

"A természeti kincs vagy anyag új lelőhelyek megjelölésével kapcsolatos javaslatokat az idevonatkozó egyéb jogszabályok rendelkezései szerint kell elbírálni."

Fontosan tartom, hogy az "egyéb jogszabály" kitétel helyett a vonatkozó rendszabályokat a végleges szövegbe tételesen fel kell sorolni.

Budapest, 1955. június 20.

Műs i. j. u.

Horváth László
/:Horváth László: /

Magyar Országos
Levélár

XX-A-83-b

ÁLLAMI ELLENŐRZŐ KÖZPONT

V., NÁDOR-U. 36 * TELEFON: 126-720, 128-450
SÜRGÖNYCÍM: ELLENŐRZÉS

ÜGYIRATSZÁM: XIX/1145/1955.

ELŐADÓ:

Minisztertanács Titkársága,
Elnöki Osztály,

B u d a p e s t.

BUDAPEST, 1955. június 20. T. 9 VI-17.

HIV. SZ.: TÜK 001145.

TÁRGY: TÜK 001145.sz. előterjesztés.

95

LERAKVA:
3 sz.
Írattartóba
195. évi
napján

Az újításokról és találmányokról szóló új Mt rendeletervezettel kapcsolatos észrevételeinket a folyó évi március 30-án a Minisztertanács Titkársága elnöki osztályával közöltük. Tekintettel arra, hogy az általunk kifogásolt szövegrészek a legújabb rendeletervezetben változatlanul szerepelnek, illetve csupán annyi változás áll fenn, hogy a szabálysértésért kiszabható pénzbüntetés felső határa a korábbi 500.- Ft-tal szemben 1000.- Ft, elvi észrevételeink változatlanok.

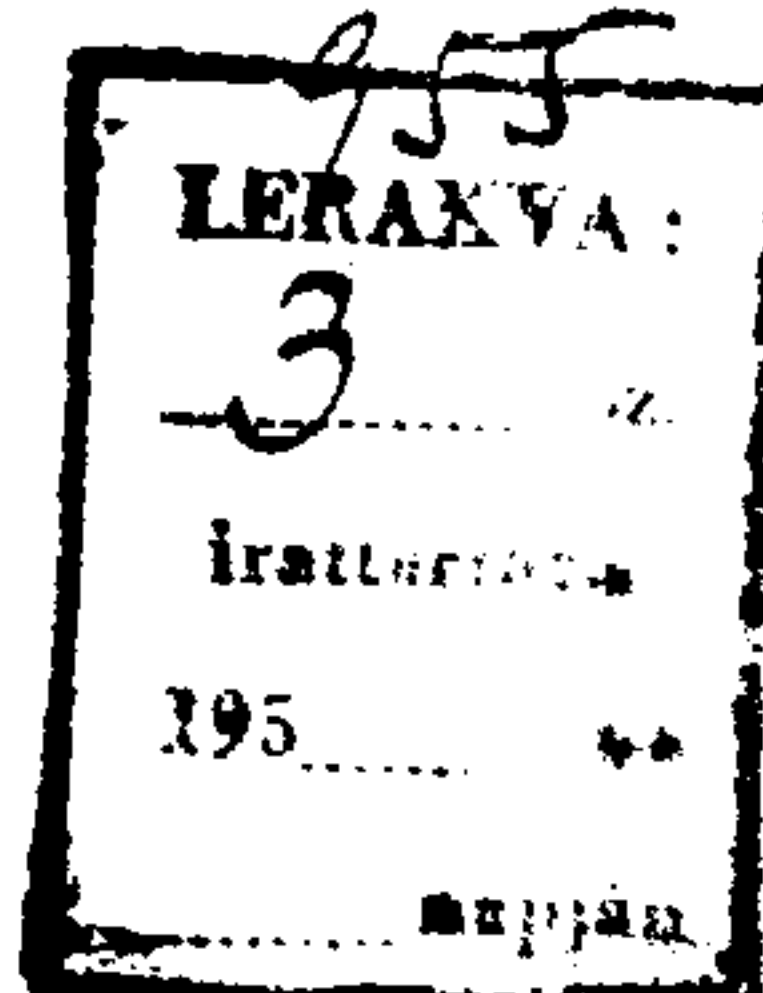
Káldor Gyula
/Káldor Gyula/
osztályvezető

Magyar Országos
Levélár

XIX-A-83-b

és munkaügyi osztály

SZIGORUAN TITKOS!

TÜK 001145/43 - 3472/III.

Készült 2 példányban

1.
...példány

É s z r e v é t e l e k

az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet-tervezethez.

Az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelettervezet-
hez a következő észrevételeket teszem:

1./ A tervezet nem kellő sullyal foglalkozik az ujitások
elterjesztésének megszervezésével. A tervezet az ujitási előadók-
nak és szerveknek az adminisztratív tevékenységét domborítja ki
az érdemi tevékenység helyett.

2./ A tervezet a kérdéseket bonyolultan és bürokratikusán
szabályozza. Emellett sok végrehajtási utasításba való rendel-
kezést tartalmaz, amelyeket a minisztereknek kellene szabályoz-
ni. Ez vonatkozik különösen a I. rész második fejezetében fog-
laltakra.

3./ A tervezet egyes részeivel kapcsolatban a következő
észrevételeket teszem:

7.§ /7/ bekezdéséhez:

Véleményem szerint az export, importtal kapcsolatos ujitá-
si eredményeket is be kellene számítani a 7.§ /5/ bekezdés alap-
ján kiszámított ujitási eredménybe. A javasolt módszer csupán
felesleges bonyolítást jelent. E rendelkezés törlését a külke-
reskedelmi miniszter is kéri.

8.§ /2/-/3/ bekezdéséhez:

Helytelennek tartom az ujitási díjak pótlékolását, mert
ez túl bürokratikus és lényegében csupán az ujitási díjak fel-
emelését jelenti. Meg kell jegyezni, hogy az anyagmegtakarítá-
son és a minőség javításán felül még vannak elsőrendű feladatok,
mint például a munkatermelékenység emelése, új gyártmányok be-
vezetése, stb. A pótlékolás helyett helyesebb lenne az ujitási
díjak kifizetésének szigorított ellenőrzése mellett az ujitási
alapidíjak felemelése és a pótlékok megszüntetése.

8.§ /4/ bekezdéséhez:

Nem tartom indokoltnak, hogy termelési észszerűsítés esetén az újító csökkentett díjat kapjon, mert általában ezek a javaslatok viszonylag kis költséggel gyorsan eredményt mutatnak. Tévesnek tartom azt a felfogást is, hogy a kidolgozásuk kevesebb időbe kerül mint az egyéb újítások kidolgozása.

11.§-hoz:

Az újítást önként átvevőknek a normakedvezmény visszaadását helytelennek tartom, ugyanis a technológiai utasításokat az újítás bevezetésekor meg kell változtatni, s az új technológiai utasítás minden munkásra kötelező.

12. §-hoz:

A 12.§ helyébe a következő szöveget javaslom:

"/1/ A legalább 30.000 Ft értékű népgazdasági eredménnyel járó újítás megvalósításában átlagon felüli teljesítményt nyújtó dolgozókat a miniszter javaslatára az Országos Találmányi Hivatal elnöke jutalomban részesítheti.

/2/ Az Országos Találmányi Hivatal elnöke, ha az újítási bevezetése előreláthatólag átlagon felüli teljesítményt kíván meg, a jutalmat előre meghatározott összegben is kitűzheti."

Megjegyzés: Az Országos Találmányi Hivatal által javasolt bevezetési díj helytelen, mert

- a./ a vállalati igazgatónak, főmérnöknek és egyéb vezetőállású műszaki dolgozónak kötelessége az újítások bevezetése, ezért fegyelmileg is felelősek. Ellentétben áll a szocialista erkölccsel, hogy egy dolgozó ugyanazon munkáért kétszeres díjazást kapjon, a jutalmazás esetét kivéve.
- b./ A műszaki és vezető adminisztratív dolgozók az önköltségcsökkentésért prémiumot kapnak így anyagilag is érdekeltek az újítások bevezetésében.

Mindezek ellenére adódhatnak különleges esetek, amikor nehézséget okoz az újítás bevezetése. Ezért szükséges megadni az Országos Találmányi Hivatal elnökének azt a jogot, hogy ilyen esetekben a rendelkezésére bocsátott jelenlegi költségek terhére jutalmat adjon. A bevezetési díjjal egyébként az Országos Tervhivatal elnöke és a pénzügyminiszter sem ért egyet.

A tervezetben javasoltak megvalósítása jelentős többletköltséget jelent a jelenleg kifizetett újítási költségekhez viszonyítva. A tervezet egyáltalán nem tesz említést a várható többletköltségek mértékéről. A költségemelkedés mértékét leg-

alább reprezentatív adatokra támaszkodva közölni kellett volna.

Fenti észrevételekből megállapítható, hogy a tervezet nem kellőképpen előkészített, így jelenlegi formájában nem alkalmas a Minisztertanács elé való terjesztésre. Javaslom, hogy a Minisztertanács elé való terjesztés előtt a tervezet alapvető kérdéseiben az Országos Találmányi Hivatal az Országos Tervhivatallal, a Pénzügyminisztériummal, a Minisztertanács Titkárságával, az elnöki és bér- és munkaügyi osztályával egységes álláspontot alakítson ki.

Megjegyzendőnek tartom még, hogy el nem fogadott észrevételeimet a tervezet jelenlegi változata nem tartalmazza.

Budapest, 1955. június 21.

/ Szász Márton /

É s z r e v é t e l e k

az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet-tervezethez.

Az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelettervezet-
hez a következő észrevételeket teszem:

1./ A tervezet nem kellő sulyal foglalkozik az ujitások elterjesztésének megszervezésével. A tervezet az ujitási előadók-
nak és szerveknek az adminisztratív tevékenységét domborítja ki az érdemi tevékenység helyett.

2./ A 11. §-hoz:

Az ujitást önként átvevőknek a normakedvezmény vissza-
adását helytelennek tartom, ugyanis a technológiai utasításokat az ujitás bevezetésekor meg kell változtatni, s az új technológiai utasítás minden munkásra kötelező.

3./ A tervezetben javasoltak megvalósítása jelentős többlet-
költséget jelent a jelenleg kifizetett ujitási költségekhez viszonyítva. A tervezet egyáltalán nem tesz említést a várható többlet-
költségek mértékéről. A költségemelkedés mértékét legalább reprezen-
tativ adatokra támaszkodva közölni kellett volna.

Budapest, 1955. június 23.

Márton

3 d. Kardan 9 orasol 00101/P
március 10. 1954. I. 20.
MINISZTERTANÁCS TITKÁRSÁGA.
Ipari osztály.

Szigoruan titkos!

Készült 4 példányban!

001145/TUK

MINISZTERTANÁCS ELNÖKHELYTTESE

MEKIS JÓZSEF
Titkársága

Érkezett:

VI. 30

Dokumentációs szám: 483

Melléklet: -

F e l j e g y z é s

Mekis József elvtárs részére

Tárgy: Az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet-tervezet.

Az Országos Találmányi Hivatal és a SZOT múlt év júliusában kezdte meg az ujitásokról és találmányokról szóló új rendelet-tervezet kidolgozását. A közel egy évig tartó számtalan tárgyalás és egyeztetés után az OTH által most benyújtott harmadik tervezet még mindig 25 észrevételt tartalmaz, melyek kiküszöbölése igen nagy erőfeszítések dacára sem járt sikerrel.

Az észrevételek általában nem elviek és nem is ellentétesek, a tervezet alapvető célkitűzéseivel, hanem kisebb jelentőségű részletkérdésekre vonatkoznak.

A nagyszámu észrevétel megtárgyalása a Minisztertanács plenáris ülésén nem volna célszerű. Az észrevételek jellegét tekintve feltételezhető, hogy a szervek vezetőivel tartandó értekezlet a vitás kérdések tulnyomó részében egyező álláspont kialakítására vezetne. Ezért javasoljuk, hogy Mekis elvtárs tartson értekezletet az álláspontok egyeztetése céljából.

Az egyes észrevételeket az alábbiakban ismertetjük:

1.§. 2./ A viszonylagos ujdonságot határozza meg.

Az Élelmiszeripari miniszter szerint akkor sem állna fenn viszonylagos ujdonság, ha a javasolt megoldással azonos dokumentáció már korábban beérkezett. Ezt a véleményt nem osztjuk. Nem a dokumentáció beérkezése, hanem az ujitás bevezetésére vonatkozó elhatározás a döntő. Erről pedig a javaslat intézkedik.

A Külkereskedelmi miniszter javasolja annak feltüntetését az ujitás benyújtásakor, hogy a javaslat a szakirodalomban megjelent közleményen alapszik-e. Ezzel kívánja elhárítani azt a veszélyt, hogy a termék exportja külföldön esetleg szabadalmat sért.

Ilyen intézkedés keresztül vitelét biztosítani nem lehetne. De ez nem is hozná meg a kívánt eredményt, mert a szakirodalomra történő utalás nem azonos a szabadalmi helyzet tisztázásával és nem mentesítené ez alól a külkereskedelmet.

1.§. 4./ A munkaköri kötelesség körét határozza meg.

Az építésügyi miniszter pontosabb meghatározást kíván, de konkrét javaslatot nem tesz. A munkaköri kötelesség pontos körülhatárolása mindenképpen lehetetlennek bizonyult és sem a szovjet, sem más népi demokratikus jogrendszerben nem található. Tulnyomórészt az eset körülményeitől függ, hogy az ujitás mikor

tekinthető munkaköri kötelességnek.

7.§. 4./ Az ujitók közreműködését szabályozza az ujitás megvalósításában.

A pénzügyminiszter annak kimondását kéri, hogy az ujitónak közreműködéséért díj nem adható. Ezt elvileg kimondani nem lehet. Több hónapos közreműködésről is lehet szó. Az eset körülményeihez képest kell megállapodni az ujitóval.

7.§. 5/d. A népgazdasági eredmény kiszámításáról intézkedik.

Az építésügyi miniszter a főkönyvelők felelősségének megállapítását javasolja arra, hogy a kimutatott népgazdasági eredményt a vállalat könyvelésében is kimutatható legyen. Ilyen kötelezettséget azonban a főkönyvelők terhére a könyvelés mai rendszere mellett nem lehet megállapítani. A mellett a gazdasági eredmény jelentkezik más vállalatnál, vagy népgazdasági szinten / pl. új típusú munkagép /, ami a vállalati könyvelésbeni kimutatást lehetetlenné teszi.

7.§. 7. "Ha az ujitás a behozatal terén megtakarítást vagy új kiviteli lehetőséget biztosít, azt a jelen rendelet alapján járó ujitási díj megállapításánál figyelembe venni nem lehet, hanem a külkereskedelmi miniszter, - kérelemre - külön jutalmat állapíthat meg és folyósíthat az idevonatkozó jogszabályok alapján".

A külkereskedelmi miniszter a bekezdés / a korábbi szövegben eltérő szövegű / törlését kéri, mert a 3042/1955.IV.27. MT.sz. határozat az exportnövelés és importcsökkenés jutalmazására vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte.

Mint hogy a fenti határozat az ilyen természetű javaslatok jutalmazását nem tiltotta meg és a javaslat csak a jutalmazás lehetőségét említi, a bekezdésnek idézett szöveggel való fenntartását javasoljuk.

9.§. 6./ Arról intézkedik, hogy az olyan nagyobb összegű díjnál is adható előleg, melynél a végleges jóváhagyás a felettes szervtől függ.

A legfontosabb ipari tárcák a javaslattal egyetértenek.

A szénbányászati-, és oktatásügyi minisztérium véleménye szerint a felettes szerv jóváhagyása előtt nem kell előleget adni. Ezt az álláspontot nem helyeseljük, mert éppen a nagyobbjelentőségű ujitási javaslatok szerzőit hozná hátrányosabb helyzetbe.

11.§./ Arról intézkedik, hogy az ujitást átvevő munkásoknak két hónapig nem szabad a normát megváltoztatni.

A Minisztertanács Bér- és munkaügyi osztálya ezt a rendelkezést helytelennek tartja, mert álláspontja szerint a technológiai utasításokat az ujitás bevezetésekor meg kell változtatni és az új technológiai utasítás minden munkásra kötelező.

Az Országos Tervhivatal javasolja, hogy ez a kevézmény csak akkor illesse meg a dolgozót, ha az üzem két hét alatt nem rendel el az ujitás kötelező alkalmazását.

Az eredeti rendelkezés fenntartását javasoljuk, mert ebben az ujitások átvételének és gyors elterjedésének a biztosítékát látjuk.

12.§./

Az ujitás megvalósításában közreműködők díjazásáról intézkedik.

A közreműködés díjazásának javasolt rendszere a legfontosabb változás. A jelenlegi szabályozás nem ismeri a közreműködők díjazását. Ezt a rendelkezést a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság vonatkozó rendelkezéseinek alapul vételével javasoljuk bevezetni, minthogy annak helyességét a hazai tapasztalatok is mindenben alátámasztják és megerősítik.

Az ujitások és találmányok bevezetését főként az hátráltatja, hogy azok, akiknek a megvalósítással a legtöbb tennivalójuk, gondjuk és felelősségük van, mindeddig anyagilag egyáltalán nem voltak érdekeltté téve az ujitás megvalósításában. Ez a felelősségtől való huzódózás, az ujitások és találmányok megvalósításának késleltetését idézte elő. Vannak olyan jelenségek is, hogy ezt a huzódózást az ujitók a bevezetésért felelős vállalati funkcionáriusoknak az ujitási díjban való nyílt / társujítás / vagy titkolt részeltetésével kívánják leküzdeni. A most javasolt díjazástól remélhető, hogy az anyagilag is érdekeltté tett vállalati funkcionáriusok törekedni fognak a helyesnek talált ujitások és találmányok bevezetésére.

Az OT elnöke díjazás helyett jutalmazást javasol.

A pénzügyminiszter pedig kifogásolja a közreműködés díjazását. A pénzügyminiszter szerint az ujitások bevezetése kötelesség, továbbá a bevezetés díjazása esetleg könnyelműsége vezet. Egyik kifogást sem tartjuk helyesnek. A jutalmazás mindig bizonytalan és ezért nem bír eléggé ösztönző hatással. Az ujitások bevezetése valóban kötelesség, gazdaságpolitikánkban azonban számtalan esetben alkalmazzuk az anyagi ösztönzést is.

A SZOT és az összes termelő tárcák a tervezettel egyetértenek. A magunk részéről is javasoljuk a közreműködők díjazásának bevezetését. De az előterjesztésben megállapított díj mértékét / az ujitási díj ~~15-20~~%-a / túlzottnak tartjuk és legfeljebb 15 - 20 %-ot tartunk megengedhetőnek. A bevezetés túlzott díjazása ugyanis a vállalatok műszaki vezetőinek figyelmét elvonná a legfontosabb feladatuktól a termelési terv teljesítésétől, mert az ujitások bevezetésének túlzott díjazása mellett a tervteljesítésért járó prémium háttérbe szorulna.

14.§. 1./

Egyes meghatározott szerveknél függetlenített ujitási előadók beállítását rendeli.

Az élelmiszeripari miniszter nem tartja szükségesnek függetlenített ujitási előadó beállítását. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy egyes kategóriáknál erre szükség van. A határozatban külön pont felvételét javasoljuk arra, hogy ezen a címen létszámemelésnek helye nincs.

18.§. 4./

Elrendeli, hogy a minisztériumokban ujitási csoport működjék.

Az élelmiszeripari miniszter és az OT elnöke szerint ez felesleges. A szabályozás a jelenlegi helyzetnek felel meg, és e nélkül az ügyintézés egysége minisztériumon belül nem biztosítható. Javasoljuk azonban a rendelkezés olyan kiegészítését, hogy azokban a minisztériumokban, ahol műszaki főosztály van

az ujitási csoport ennek keretében működnek.

19.§. 3./ Elrendeli, hogy a 25.000 Ft-ot meghaladó díjak tekintetében az OTH díjmegállapító bizottsága dönt.

A könnyüipari miniszter a határ 50.000 Ft-ra való felemelését javasolja. Az eddigi gyakorlat igazolta a 25.000 Ft.-os értékhatár helyességét.

~~21.§./~~

Adminisztratív szabályokat tartalmaz.

A pénzügyminiszter annak kimondását kéri, hogy az OTH tegyen intézkedéseket az ujitási ügyvitel egyszerűsítésére. Konkrét javaslatokat azonban nem tesz.

A jelen tervezet az eddigi tapasztalatok alapján a lehető legegyszerűbb ügyvitelre törekszik. Javasoljuk, hogy a határozati részben a Minisztertanács adjon ilyen tartalmu rendelkezést az OTH felé.

~~24.§. 7./~~

A javaslat a munkavédelemmel és balesetelhárítással kapcsolatos javaslatok elbírálásába az üzemi bizottság társadalmi munkavédelmi felügyelőjét, illetőleg a szakszervezeti felügyelőt bevonja.

Az építésügyi miniszter ennek a bekezdésnek a törlését kéri. A javaslat a SZOT kívánsága és azt helyeseljük.

~~25.§. 1./~~

A kísérletre utalt javaslatok intézését szabályozza.

A belkereskedelmi miniszter szerint a felügyeleti szervet a kísérletről értesíteni kell. Véleményünk szerint a határidő jelentgetések felesleges bürokráciát eredményeznek.

~~25.§. 2./~~

Elrendeli, hogy kísérletet csak megfelelő dokumentáció alapján lehet folytatni.

A kohó- és gépipari miniszter javasolja, hogy konstrukciós technológiai ujitásokat csak a főkonstruktor, főtechnológus egyetértésével lehessen gyakorlatba venni.

Helyes és természetes, ha az igazgató ezek véleményét bekéri és ezért javasoljuk ezt a rendeletben kötelezővé tenni. A döntést azonban nem lehet függővé tenni a beosztottak véleményétől, mert ez ellenkezik az igazgató egyszemélyi felelősségével.

~~27.§. /~~

E szerint az ujitási ügyintézés társadalmi ellenőrzését a szakszervezetek látják el és szerveik működésére vonatkozó szabályokat a SZOT állapítja meg az illetékes miniszterekkel és az OTH-val egyetértésben.

A SZOT elnökének véleménye szerint a munka törvénykönyvével ellenkezik az, hogy a miniszterek és az OTH elnökének egyetértése szükséges. Ilyen ellentétet fennforogni nem látunk.

31.§.1./

A kísérletek fedezésére a beralap 0.5 %-ának megfelelő külön alapot biztosít a vállalatok részére.

Ez körülbelül évi 75 mill.Ft.

A kohó- és gépipari miniszter a keret 1 %-ra való felemelését kéri.

A könnyüipari miniszter is kevésnek tartja a 0.5 %-ot és javasolja azt a felettes szerv hozzájárulásával azt 1.5 %-ra fel-
emelni. Az oktatásügyi miniszter a bekezdés hatályának olyan
intézetekre való kiterjesztését kéri, melyek kizárólag bevéte-
lükből gazdálkodnak.

Véleményünk szerint a kéret felemelése 1 %-ra a kohó- és gép-
ipari minisztérium, a vegyipari és energiaügyi minisztérium,
a könnyüipari minisztérium és az élelmiszeripari minisztérium
tekintetében indokolt és ezt javasoljuk. Egyéb tárcáknál ele-
gendőnek tartjuk a 0.5 %-ot.

Az oktatásügyi minisztérium véleményét nem tartjuk helytállónak
mert a költségvetésben gazdálkodó szervek részére a fedezet a
költségvetésben nyer biztosítást.

32.§. 4./A tapasztalatcseréről intézkedik.

A kohó- és gépipari miniszter annak kimondását kéri, hogy a ta-
pasztalatcserével felmerülő költségek a vállalatok 0.5 %-os
külön kerete terhére számolandók el. Ennek külön kimondása fe-
lesleges, mert a 35 §. 7-ik bekezdése ezt kimondja.

39.§. 6./A feltalálói díj legmagasabb mértékét 200.000 Ft-ban állapítja
meg, azzal, hogy egyes esetekben a Minisztertanács elnökének
illetékes helyettese azt felemelheti. Az Országos Tervhivatal
a felső határ megszüntetését kéri. A fenti szabályozás mellett
erre véleményünk szerint nincs szükség.

39.§. 8./A feltalálónak a külföld felé értékesített találmány hasznából
való részesedését szabályozza.

A külkereskedelmi miniszter a külföldi értékesítésből a felta-
lálót megillető juttatást 30 - 5 %-ig degresszív skála szerint
kivánja megállapítani.

Ezt elfogadásra javasoljuk.

40.§. 2./Kimondja, hogy a nagyjelentőségű találmány megvalósítása esetén
első részletként az első évi díj 25 %-ig, de legfeljebb 10.000
Ft-ig terjedő összeget kell kifizetni. Az OT a 10.000 Ft-os ér-
tékhatar elhagyását kivánja.

Tekintettel arra, hogy ez a díjrészlet még a tényleges népgazda-
sági eredmény jelentkezése előtt kerül folyósításra, az érték-
határ eltörlését nem tartjuk indokoltnak.

46.§. 4./A külföldi szabadalmaztatásról intézkedik.

A külkereskedelmi miniszter szabályozni kívánja azt is, hogy ki
viselje a külföldi szabadalmaztatás költségeit. A 2047/15/1953
MT.sz.határozat szerint a külföldi szabadalmaztatás a külkeres-
kedelem feladata. A szabadalmaztatás nem más, mint az export lo-
hetőségének megteremtése és biztosítása. A határozat alapján k
alakult gyakorlat szerint ennek költségeit a külkereskedelmi
vállalat viseli. Nem volna célszerű ezen változtatni.

51. §.

Az ujitással kapcsolatos visszaéléseket szabálysértésnek minősíti, ha a cselekmény nem esik egyébként súlyosabb büntény alá.

Az építésügyi miniszter önálló bűncselekményként kívánta megjelölni a népgazdasági eredmény szándékos eltulzását, illetve az ujitónak járó díj jogtalan visszatartását.

A népgazdasági eredmény szándékos tulzása a társadalmi tulajdon védelméről szóló törvényerejű rendeletbe ütköző bűncselekmény, ezért annak újbóli büntető szankció alá vonását feleslegesnek tartjuk. Az ujitónak járó díj visszatartása, illetve a kifizetés késleltetése pedig fegyelmi úton megtorlandó cselekmény.

54. §.

Kizárja az ujitási ügyekből eredő igények érvényesítésénél a bírói utat.

A külkereskedelmi miniszter ezt kifogásolja. Véleményünk szerint az ujitási ügyek intézése államigazgatási feladat, ennek bírói utra való terelése az ügyintézésnél zavarokat okoznak.

57. §.

A miniszterek részéről kiadandó végrehajtási utasításokról intézkedik.

A SZOT szükségesnek tartja a végrehajtási utasítások kiadásánál a SZOT egyetértését. Több miniszter ezt ellenezte. Véleményük szerint a SZOT kívánsága indokolt.

A HM annak külön kimondását kérte, hogy a rendelet hatálya a Honvédelmi Minisztériumra és a Belügyminisztériumra is kiterjed. Minthogy a " minisztériumok " kifejezés alatt minden minisztériumot érteni kell, a két fegyveres testületet irányító minisztérium külön kiemelése indokolatlan.

-0-

Az értekezletre meghívni javasoljuk:

Gáspár Sándor elvtárs

Olt Károly

Dr. Ajtai Miklós "(Gáti Péter)

Biró Ferenc

Révész Géza " Fauron Ferenc

Baczoni Jenő

Babos Zoltán

Szijártó Lajos

Ezottner Sándor

Erdey Gruz Tibor " Orbán L.

Bognár József " (Rausch János)

Perédi Károly és Krasznai Gy.

Papp István és Szabó Ferenc

Farkas Károly

Nagy László

Méris
Közvetlen

SZOT részéről

PM "

KIM " Gáti Péter

KGM "

OT "

Külk.M. "

Élelmiszeripari M. " Fridekew

Ép.M. "

Szénb.M. "

O.M. "

Belk. M. "

OTH "

MTT Ipari o. "

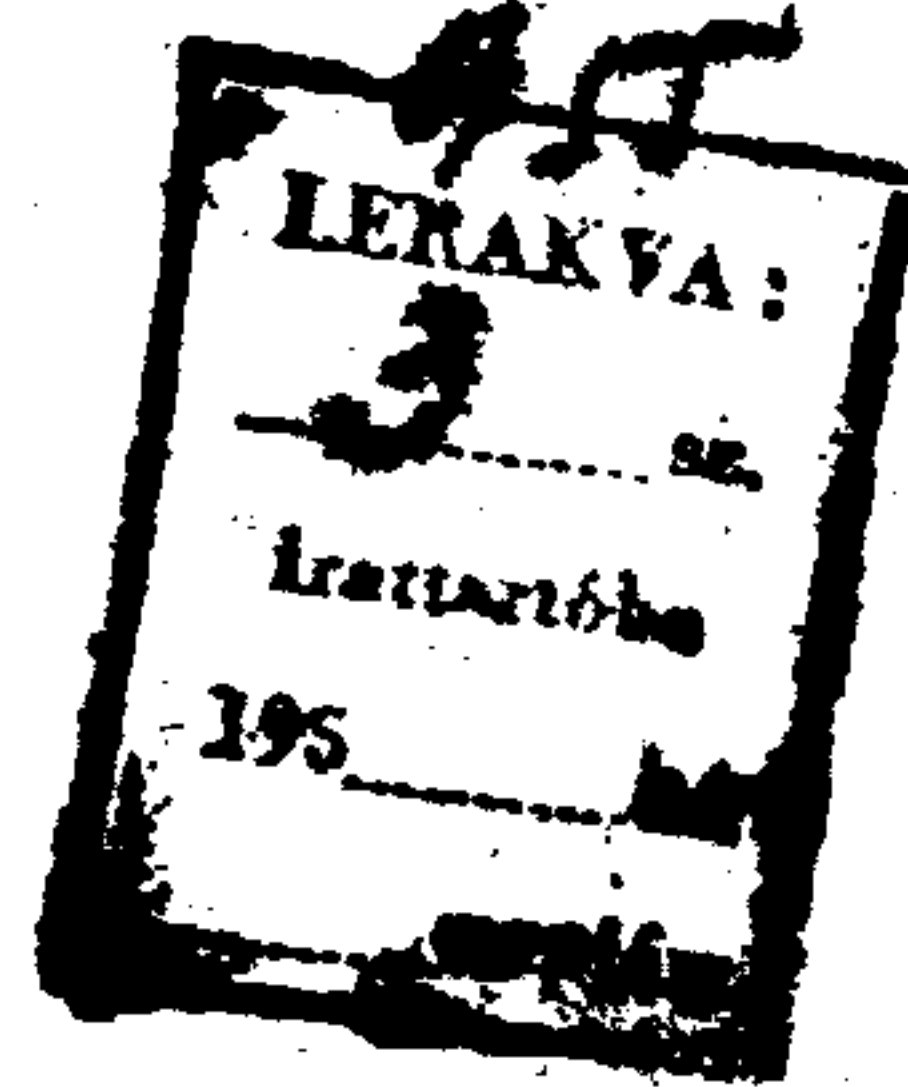
MTT Elnöki o. "

MTT Bér o. "

műszaki h'o.
Szegedi Függe

B u d a p e s t, 1955. június 29.

/: Papp István :/ 27

Perédi Károly elvtársnak,
Országos Találmányi Hivatal elnöke.

B u d a p e s t.

Tárgy: Ujításokról és találmányokról szóló rendelet-tervezet.

Tekintettel arra, hogy a rendelet-tervezet új szövegben kerül be-
nyújtásra az 1955. június 9-i keletű előterjesztést visszaküldöm.

B u d a p e s t, 1955. július hó 21-én.

melléklet

J. János

Halász József
Halász József /

Magyar Országos
Levéltár

XIX-A-83-b